

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
คุณสมบัติของกรรมการสภามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ซึ่งเลือกตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหาร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๕๑๕ (๔)/๖๒๑๘ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอรื้อปัญหาข้อกฎหมายสรุปความว่า มหาวิทยาลัยมีปัญหาเกี่ยวกับการนับเวลาการดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย ประเภทเลือกตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหารของมหาวิทยาลัย กรณีรองศาสตราจารย์เกษม เศรษฐ์ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามคำสั่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ ๑๔๒๖/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ โดยดำรงตำแหน่งในวาระแรกครบวาระสี่ปี เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๗ ในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันฯ รองศาสตราจารย์เกษมฯ ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหารตามมาตรา ๑๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นวาระที่สองติดต่อกัน โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งสองปี นับตั้งแต่วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นวันประกาศผลการเลือกตั้ง ต่อมารองศาสตราจารย์เกษมฯ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันฯ ตามคำสั่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ ๐๗๓๐/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๗ อีกวาระหนึ่งเป็นวาระที่สองติดต่อกัน ตั้งแต่วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ จนถึงปัจจุบัน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จึงขอรื้อปัญหาข้อกฎหมายว่า

(๑) การแต่งตั้งให้รองศาสตราจารย์เกษมฯ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันฯ ในวาระแรกและวาระที่สองติดต่อกันนั้น เป็นการนับเวลาต่อเนื่องกันโดยไม่ขาดสาย และมีผลให้รองศาสตราจารย์เกษมฯ ยังคงมีสภาพเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหารอยู่ต่อไป หรือ

(๒) รองศาสตราจารย์เกษมฯ พ้นจากตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยเนื่องจากขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหารเมื่อดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันฯ เป็นตำแหน่งบริหารมาจนครบวาระแรกและสิ้นสุดลง และต้องเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหารใหม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่แล้ว มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๑๓๓๔ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เมื่อวาระการดำรงตำแหน่งของรองศาสตราจารย์เกษงกา เกษมเศรษฐ์ ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในวาระแรกสิ้นสุดลง จะมีผลให้รองศาสตราจารย์เกษงกาฯ ต้องพ้นจากตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหาร เนื่องจากขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยในประเภทนั้น และต้องเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยแทนตำแหน่งที่ว่างลง หรือไม่ โดยมีความเห็นว่า การดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของรองศาสตราจารย์เกษงกาฯ เป็นไปตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๓๓ วรรคสอง^๑ ที่กำหนดให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖^๒ เกี่ยวกับการแต่งตั้งและวาระการดำรงตำแหน่งของคณบดี ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจจะได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้มาใช้บังคับโดยอนุโลม ข้อเท็จจริงปรากฏว่ารองศาสตราจารย์เกษงกาฯ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันฯ วาระที่หนึ่งเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๔๓ ถึงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๗ และวาระที่สองเมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๑ เป็นการดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันฯ ในวาระที่หนึ่งและวาระที่สองติดต่อกัน อย่างไรก็ตาม ในระหว่างที่รองศาสตราจารย์เกษงกาฯ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันฯ ในวาระที่หนึ่งนั้น ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๓ (๔)^๓ แห่งพระราชบัญญัติ

^๑ มาตรา ๓๓ ในกรณีที่มหาวิทยาลัยมีสถาบัน สำนัก ศูนย์ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ให้มีผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะเป็นผู้บังคับบัญชา และรับผิดชอบงานของสถาบัน สำนัก ศูนย์ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ และจะให้มีรองผู้อำนวยการหรือรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้ เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะจะมอบหมาย

การแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง และคุณสมบัติของผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ และรองผู้อำนวยการหรือรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะตามวรรคหนึ่งให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^๒ มาตรา ๒๖ ในคณะหนึ่ง ให้มีคณบดีเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของคณะ และจะให้มีรองคณบดีและผู้ช่วยคณบดีคนหนึ่งหรือหลายคนก็ได้ เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่คณบดีจะมอบหมาย

คณบดีนั้น ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งจากบุคคลที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๗

รองคณบดีและผู้ช่วยคณบดีนั้น ให้อธิการบดีเป็นผู้แต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณบดีจากบุคคลที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๗ และต้องเป็นข้าราชการพลเรือนของมหาวิทยาลัย

คณบดีมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

เมื่อคณบดีพ้นจากตำแหน่ง ให้รองคณบดีและผู้ช่วยคณบดีพ้นจากตำแหน่งด้วย

^๓ มาตรา ๑๓ ให้มีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อรองศาสตราจารย์เจษฎาฯ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันฯ ในวาระที่หนึ่งสิ้นสุดลง ย่อมเป็นเหตุให้รองศาสตราจารย์เจษฎาฯ ขาดจากการเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๓ (๔)^๔ ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าจะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันฯ ในวาระที่สองต่อมาก็ตาม แต่การนับระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันฯ จะต่อเนื่องกันหรือไม่ ไม่เกี่ยวข้องกับการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย เพราะเมื่อการดำรงตำแหน่งในวาระที่หนึ่งสิ้นสุดลงต้องถือว่าพ้นจากตำแหน่งแล้ว ส่วนการดำรงตำแหน่งในวาระที่สองเป็นการได้รับแต่งตั้งใหม่ ดังนั้น การพ้นจากตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันฯ ของรองศาสตราจารย์เจษฎาฯ จึงมีผลให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง (๔)^๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ฯ เพราะขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยในประเภทเลือกตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๓ (๔)^๖ ในขณะเดียวกันด้วย จึงต้องมีการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยแทนตำแหน่งที่ว่าง

ลงชื่อ พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๔๗

(๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนเก้าคน ซึ่งเลือกตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก และผู้อำนวยการศูนย์ หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^๕ มาตรา ๑๔ นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๓ (๓) (๔) และ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งสองปี แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรืออาจได้รับเลือกตั้งใหม่อีกได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๓ (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๔) ขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยในประเภทนั้น

ฯลฯ

ฯลฯ

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น